

Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene na 46. sjednici održanoj 19. rujna 2017. godine raspravljalo je o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju ulaganja, s Konačnim prijedlogom zakona.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska udruga poslodavaca podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju ulaganja, s Konačnim prijedlogom zakona.
2. Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Matica hrvatskih sindikata i Hrvatska udruga radničkih sindikata ne podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju ulaganja, s Konačnim prijedlogom zakona.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca i Saveza samostalnih sindikata Hrvatske.

IZDOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

I.) Gospodarsko aktiviranje neaktivne imovine

Odredbom članka I. Nacrta prijedloga zakona uvodi se pojam gospodarske aktivacije neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u smislu poticajnih mjera za projekte ulaganja u Republici Hrvatskoj. Pri tome ostaje nejasno razumijevanje gospodarske aktivacije neaktivne imovine – o kakvoj se imovini radi (obzirom po računovodstvenim propisima imovina može biti dugotrajna ili kratkotrajna, po pojavnim oblicima se dijeli na novac, materijalnu imovinu i prava)? Da li je navedena imovina popisana ili se planira isto? Naime, i u Zakonu o upravljanju državnom imovinom ne egzistira pojam „neaktivna imovina“.

Nadalje, nije jasno tko aktivira neaktivnu imovinu, da li potencijalni korisnik poticaja odnosno onaj tko predlaže projekt ili prethodno za aktivaciju treba odobrenje. Ako treba odobrenje, treba propisati kako se ono i od koga dobiva, koliko traje taj proces, na koje tijelo se adresira predmetni zahtjev. Ova pitanja svakako predložimo urediti, ako ne ovim Nacrtom prijedloga zakona, onda svakako nekim drugim propisom, kako bi odredba bila primjenjiva i pridonosila povećanju konkurentnosti poduzetnika i njihovoj većoj gospodarskoj aktivnosti.

Ujedno predložimo da se u Nacrtu prijedloga zakona predvidi situacija da se turističko zemljište, za koje se plaća propisana koncesijska naknada, ne smatra „neaktivnom imovinom“ u smislu članka 8. Nacrta prijedloga zakona.

II.) Predložimo da se u Nacrt prijedloga zakona unese odredba kojom se briše članak 6. stavka 2. točke 1. Zakona o poticanju ulaganja, koji glasi:

„Državne potpore za usavršavanje i regionalne državne potpore, u skladu s ovim Zakonom, ne mogu se dodijeliti:

1. za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice Europske unije, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću“

Naime, nije jasno zbog čega su poduzetnici koji se bave prijevoznom djelatnošću izuzeti od primjene zakona ukoliko sa svojim logističkim centrima sudjeluju u izvozu, kad povećanje izvoza pozitivno utječe

na rast vanjsko-trgovinske bilance. Za napomenuti je kako susjedne nam zemlje npr. Slovenija i Austrija, članice EU imaju logističke centre i ograničavaju „strane prijevoznike“ s dopusnicama (što otežava poslovanje prijevoznicima iz RH), a mogu koristiti fondove koji to financiraju.

VI.) Predlažemo izmjene članka 8. kojim se mijenja članak 15. Zakona o poticanju ulaganja, a s obzirom i na Zakon o upravljanju državnom imovinom.

U članku 15. stavku 4. riječi „150%“ zamijeniti riječi „100%“.

Objašnjenje – predlažemo da tržišna vrijednost na kraju zakupa nekretnine koja se namjerava prodati mora biti tržišna vrijednost na dan zaključenja ugovora.

U članku 15. stavku 7. sugeriramo da se izuzmu iz prodaje strateške nekretnine Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne samouprave odnosno društva/ustanove kojima su osnivači, te da se predloži drugi raspoloživi vid komercijalizacije (npr. pravo građenja, koncesija i sl.).

III.) Predlažemo da se članak 12. Nacrta prijedloga zakona, kojim se u članku 26. dodaje novi stavak 4., doradi, ali i definira što smatra „nepovoljnim tržišnim uvjetima“:

“U slučaju kada je za vrijeme propisanog razdoblja očuvanja novootvorenih radnih mjesta došlo do smanjenja propisanog broja radnih mjesta tijekom jedne kalendarske godine zbog okolnosti povezanih sa nepovoljnim tržišnim uvjetima u Republici Hrvatskoj (recesijsko razdoblje od 2009. do 2015. godine), korisnicima potpora za ulaganje koji su te potpore ostvarili prema Zakonu o poticanju ulaganja (NN 138/06 i 61/11) i Zakonu o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja (NN 111/12 i 28/13) produljiti će se propisano razdoblje očuvanja broja novootvorenih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja za godinu dana počev od dana kada bi to razdoblje isteklo po redovnom toku stvari. Pri tome se na te korisnike neće primjeniti odredbe kojima se definira prestanak prava korištenja potpora za ulaganje.“

VII.) Ustanove kao nositelji poticajnih mjera

Napomenuli bi da Nacrt prijedloga zakona, kao ni sam Zakon o poticanju ulaganja, nije ustanove koje se osnivaju za djelatnosti koje se sukladno posebnim propisima ne obavljaju radi stjecanja dobiti, predvidio kao nositelje poticajnih mjera nego samo poduzetnike – fizičke osobe (obrtnike) koji su obveznici poreza na dobit ili trgovačka društva registrirana na teritoriju Republike Hrvatske. Naime, vezano za navedene „neprofitne“ ustanove, potrebno je naglasiti kako one u svom poslovanju stječu dobit (u protivnom su kao i ostali poduzetnici u gubitku), međutim, imaju ograničenja u pogledu raspolaganja s dobiti. Kako sukladno posebnim propisima dobit upotrebljavaju isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti, odnosno ulaganjem u svoju djelatnost, smatramo da bi iste trebalo predvidjeti kao nositelje poticajnih mjera.

IZDVOJENO MIŠLJENJE SAVEZA SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE

Savez samostalnih sindikata Hrvatske **ne podržava** Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju ulaganja (dalje: Nacrt) u obliku u kojem je predložen i predlaže:

Prvo, izmjene i dopune nije trebalo izraditi samo u odnosu na dopunu članka 15. Zakona o poticanju ulaganja (dalje: Zakon) jer gotovo da su fokusirane samo na to, već iskoristiti priliku izmijeniti i uskladiti i neke druge odredbe uočene u više od dvije godine primjene;

Drugo, ako se predlagatelj Zakona 2015. godine već odlučio uz Uredbu Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (dalje: Uredba) izraditi poseban zakon, trebalo je prenijeti konkretne i bitne dijelove Uredbe u Zakon kako bi se dobio cjelovit dokument, a ne se pozivati na nju. Poduzetnik sada mora usporedno pratiti tri dokumenta (Uredbu EK, Zakon i tek planiranu Uredbu Vlade RH) kako bi saznao koje prilike ima i kako ih iskoristiti;

Treće, odredbe Nacrta koje se odnose na neaktivnu državnu imovina potrebno je dopuniti riječima „osim imovine koja je u privremenom vlasništvu države“ misleći pritom na, primjerice, sindikalne nekretnine (zgrade i zemljišta) koja će odgovarajućim propisom morati biti vraćena izvornim vlasnicima

odnosno sindikatima. U protivnom, došlo bi do kršenja Ustava RH ali i međunarodnih standarda posebice konvencija Međunarodne organizacije rada. Ovdje je riječ o članku 8. Nacrta kojim se mijenja članak 15. Zakona (ali po potrebi i drugdje). Također, kako smo naveli, riječ je o obvezi povrata sindikalnih nekretnina ali moguće je da takvih ima još, što prepuštamo predlagatelju Nacrta da utvrdi;

Četvrto, pojam „**novootvoreno radno mjesto**“ koristi se i u Zakonu i u Nacrtu. Odredbe koje o tome govore zapravo su na određeni način spoj dva pojma navedena u Uredbi: „neto povećanje broja zaposlenih“ i „radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja“. Tražimo da se na svim odgovarajućim mjestima ovaj pojam nadopuni na način **da se precizira kako zapošljavanje na novootvorenom radnom mjestu mora biti temeljem ugovora o radu na neodređeno vrijeme**, jer je to **u skladu sa Zakonom o radu**. Kako sada ove odredbe glase, moguće je razumijevati da oblik ugovora o radu (određeno ili neodređeno) nije bitan, što nije točno. Navodimo samo nekoliko ključnih napomena: prebacivanje rizika poslovanja na radnika (hoće li se pokrenuto poslovanje održati ili ne – nije zakonom dozvoljeni razlog korištenja ugovora o radu na određeno vrijeme), novootvoreno radno mjesto podrazumijeva da je riječ o stalnom radu/radnom mjestu a ne o privremenom (nitko u startu ne planira privremeno ulaganje, nego ulaganje koje bi trebalo trajati), poslodavac uvijek kasnije može ugovor o radu na neodređeno vrijeme otkazati bilo iz poslovno uvjetovanih razloga bilo iz osobno uvjetovanih razloga ali radnik tada ima pravo na otpremninu. **S obzirom da se poticaji/državne potpore isplaćuju iz proračuna, a i radnici su uplatitelji poreza**, bilo PDV-a bilo poreza na dohodak i dr., logično je očekivati da uvjeti za isplatu poticaja moraju ići i u korist radnika (tada su i u koristi poslodavaca i društva) jer radnik-potrošač kupuje proizvode i usluge. Dakle, **ono što tražimo jest da od državnoga novca korist ravnomjerno imaju i poslodavci i radnici (kao što se, prema Uredbi, neki poticaju odobravaju samo ako dosljedno provode i utječu na okolišne standarde, smanjivanje emisije CO2 i sl.);**

Peto, neke pojmove u Zakonu i Nacrtu potrebno je horizontalno uskladiti s drugima primjerice, korišten je pojam „izobrazba zaposlenika“ pri čemu je temeljni zakon koji govori o radnim odnosima Zakon o radu u kojem su korišteni pojmovi „poslodavac“ i „radnik“ (nikako ne zaposlenik, uposlenik, djelatnik, posloprimac...), dok se u svim propisima u sustavu obrazovanja koriste pojmovi „obrazovanje i osposobljavanje“ (a ne izobrazba);

Šesto, podsjećamo da **MRMS razmatra uvođenje tzv. kompenzacijskih mjera povezano s povećanjem visine minimalne plaće, posebice za djelatnost tekstilne i drvno-prerađivačke industrije) o čemu se čeka mišljenje/očitovanje Europske komisije. Možda je ovaj Zakon/Nacrt pravo mjesto za uvođenje kompenzacijskih mjera koje i ako budu dogovorene?**

Koordinator Povjerenstva

Robert Blažinović, v. r.